

Dünyada sülhün, əmin-amanlığın, bütün yaxşılıqların anası qadındır, desəm, yəqin ki, yanlışdır. Odur ki, ilahinin verdiyi qüdrətdən güc alaraq xariqələr yaradan qadınlar həmişə cəmiyyətdə böyük maraq və ehtiramla qarşılanıblar. Bu, fəvqəlbəşər hadisələrin yüzillər boyunca uyuduğu tarixlərdə də belə olub, həyatın sürətlə inkişaf etdiyi indiki zamanda da eynən davam edir. Sabah da dünyanı öz sevgisi, şəfqətilə gözəlləşdirən, əlvan rənglərlə əsrarəngiz tablona çevirən də qadınların olacağına inamım böyükdür.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin “Azərbaycan və dünya ədəbiyyatı” kafedrasının dosenti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, Əməkdar müəllim Sakibə xanım Ələsgərova ilə adi günlərin birində tanış olmuş və ünsiyyətə də adi həyat qayğılarının həlümü ilə körpü salmışdıq. Bir qədər də söhbətləşəndən sonra bu adiliyin alt qatında mənəvi, elmi zənginlik olduğunu duydum. Bu söhbətlər arasında həyata baxışının özəlliklə müşayiət olunan xüsusiyyətləri, şəxsiyyətinin fərdi cizgiləri məndə maraq oyatdı. Onun simasında gördüyüm həyatsevərlik, səmimilik, məhəbbətlə çağlayan qəlbə sahibliyi, əsl Azərbaycan xanımına xas olan keyfiyyətlərlə işıq saçması məndə necə maraq oyatmaya bilirdi...

Sakibə xanım böyük həyata əzablı yollarla gəlməyib. Amma hamar, ipək yollardan da şütüyüb keçməyib. Onun ən böyük uğurları taleyin qarşısına çıxardığı sınaqlardan mərdənə çıxması, zəhmətsevərliyi, çalışqanlığı sayəsində qazanılıb. Tanrının ona bəxş etdiyi müdrik valideynlərinin təmkinli davranışından, maarifçi əxlaqından aldığı tərbiyəsilə yanaşı, sonradan Azərbaycan elminin inkişafında əvəzsiz xidmətləri olan görkəmli alimlərin, pedaqoqların məsləhəti və tövsiyəsindən bəhrələnərək, həyat yollarında inamla, cəsəretlə addımlaması olub. Bəs, adilikdən möhtəşəmiyyə yüksələn ömrün seçilmələr sırasında olmasının sirri nədədir? Zənnimcə, bu sualın açması insanın yaşadığı ləyaqətli ömrüdür. Belə bir ömrün səhifələrini vərəqləmək də, sözüümüzün əvvəlində ifadə etdiyimiz xüsusiyyətləri özündə ehtiva

ONUN GÖZƏLLİK DÜNYASI

edir.

Sakibə Ələsgərova Tanrının lütfü ilə dünyaya gələn minlərlə, milyonlar insanlardan biridir. Amma o minlərin, milyonların arasından ağılı, düşüncəsilə, özünün mənəvi borcu hesab etdiyi öhdəlikləri əmələ çevirməklə yerinə yetirən, gücünü, potensialını ictimai maraqların nəfise yönəldərək həyata keçirməyə can atan, qabiliyyəti sayəsində ədəbi, elmi mühitdə görünən işıqlı simalardandır.

Sakibə xanım yurdumuzun könül açan məskənlərindən olan Kəlbəcərdə, dağlar qoynunda dünyaya gəlib. Yurdunun füsunkar gözəlliyi içində qayğısız uşaqlıq çağlarını, şahənə gənclik illərini yaşayıb. 45 il Təcili yardımnda işləyən həkim valideynlərinin bir qarışqa zəhmətsevərliyi ilə Kəlbəcər camaatının xidmətində durduğunu görmüş, bu əxlaqdan, tərbiyədən gələn keyfiyyətləri onun bir şəxsiyyət kimi formalaşmasına öz təsirini göstərmişdir. Üç bacı və üç qardaşın göz açdığı ailə böyük külfət sayılırdı. Əşidibildiyimə görə, o zaman 15 rayonun təsərrüfatı, heyvanları, mal-qarası Kəlbəcərin Sarıyer yaylağında yaylanırdı. Bu müddətdə Sakibə xanımın atası tibb məntəqəsinin müdiri kimi 4-5 ay yaylaqda köç salmış insanlara tibbi xidmət göstərirdi. Daim qaynar işlərin içərisində olan ailənin başçıları mütləmə olaraq nəzərlərini uşaqların üstündən çəkmədən, onların təlim-tərbiyəsinin qayğısına qalır, təhsillərinə diqqət yetirir. Ana övladlarını ailənin öz qayda-qanunları ilə tərbiyə edir, onlarda ictimai mənafeyə maraq oyatmaqdan ötrü olmanın əziyyətlərinə qatlaşırdı. Uşaqlar da ananın çəkdiyi zəhmətə yaxşı oxumaq, ədəb-ərkan qaydalarına riayət etməklə ona sevinc, rahatlıq bəxş edirdilər.

Maraqlı keçən tələbəlik illəri... Sakibə Ələsgərova Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin filologiya fakültəsində təhsil alıb və 1984-cü ildə həmin fakültəni fərqlənmə diplomu ilə bitirib. O, əlaçı tələbə olduğundan C.Cabbarlı təqaüdü alırdı. Universitet həyatında, ictimai işlərdə fəallığı ona

böyük uğurlar gətirmişdi. Sakibə xanım söhbətarası valideynlərinin müasir düşüncəli, dünyagörüşlü, yenilikçi olduğunu söyləmişdi. Hələ 4-cü kursda olanda universitet rəhbərliyi onu “Rus şairləri və Azərbaycan” mövzusunda məruzə ilə simpoziumda çıxış etməkdən ötrü Moskvaya göndərəndə atası çox sevinmiş, aldığı məvacibindən qənaət edib topladığı 300 manatı qızına verərək ona müvəffəqiyyətlər arzulamışdı. Bütün respublikalardan nümayəndələr dəvət olunmuş belə bir mötəbər tədbirdə rus dilində çıxış edən tələbə qız fəxri fərman və pulla mükafatlandırılmışdı.

Müəllimləri ali məktəbi başa vuran bu bacarıqlı, istedadlı tələbəyə universitetdə qalması məsləhət bilirlər. Valideynlərinin buna razı olmadıqları təqdirdə Sakibənin elmə, yaradıcı axtarışlara böyük marağını görən və qabiliyyətinə bələd olan universitet rəhbərliyi bu dəfə ona aspiranturada təhsil almağı tövsiyə edir. Əslində belə bir təklif Sakibənin də ürəyində idi. Çünki elm məbədgahının, xüsusən də təhsil aldığı fakültənin sehiri, filoloji fikir tarixinin dəryaca dərin olan ələmi universitetə qədəm qoyduğu ilk vaxtlardan onu özünə bənd etmişdi. Buna valideynləri də etiraz etmir... Universiteti bitirdikdən sonra Kəlbəcəre qayıdan Sakibə xanım əvvəlcə rayon komsomol komitəsində şöbə müdiri işləmiş, sonradan uşaqları körpə olduğundan şəhər 1 nömrəli orta məktəbdə Azərbaycan dili və ədəbiyyatdan dərs demişdir.

Elm-sənət ocağında hər birinin özünəməxsus maarifçilik dəst-xətti olan elm xadimlərindən, pedaqoqlardan dərs alan Sakibə Ələsgərova Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində Xalqlar ədəbiyyatı ixtisası üzrə aspiranturada qiyabi yolla (1988-1992) təhsil alır. Bu elə bir vaxta təsadüf edir ki, erməni millətçiləri öz havadarlarının köməyi ilə Dağlıq Qarabağda və onun ətraf rayonlarında işğalçılıq əməllərini həyata keçirirdilər. Arada elmi işi ilə əlaqədar kitabxana və arxivlərə üz tutan, miniumlarla bağlı Bakıya gedib-gələn Sakibə xanım Ağdə-

rə yollarında təhlükələrlə üzləşirdi. Ermənilər burdan keçən avtobusları atəşə tutur, qapını açıb sərnişinləri hədələyirdilər. Gənc ana bu çətin, qorxulu yollarda nə qədər təqiblər, qanlı faciələrlə rastlaşsa da, qucağında körpəsi ilə yolundan qalmır, tədqiqatlarına ara vermədən təhsilini davam etdirirdi.

İstəklərinə çatmaqda olduğca həvəsli, inadkar olan, güclü potensiala, ciddi, möhkəm xarakterə malik olan Sakibə Ələsgərova Kəlbəcərin o ağır günlərini mərd, qəhrəman camaatı ilə birgə yaşadı. Doğma torpağından zorla qovulub çıxarılan minlərlə soydaşımızın qəlbində şırım açan yurd itkisi onu günü bu gün də ağrıdır, ötən çağlarını yada salanda gözləri yaşarır.

Sakibə xanımın xatirələrindən: *O vaxtlar düz 5 il kəlbəcərililər gecə-gündüz doğma yurdun keşiyini çəkdiilər. Nə qədər orda yaşadıq, düşməne bir qarış da torpaq vermədik. Amma sonu didərginliklə bitdi. 1993-cü ildə Kəlbəcərdən vertolyotla ən axırıncı reyslə çıxanlardan biri də bizim ailə oldu. O günü xatırlayanda bir anlıq hər şeyi unudur, varımdan yox oluram. Vertolyota qalxan yerdə bir basabas, hay-küy vardı, gəl görəsən. Uşaqlarımın birini küreyimə, o birini də qucağıma sandım. Həyat yoldaşımın köməkliyi sayəsində güc-bəlayla vertolyota qalxa bildim. Həmin gün minlərlə kəlbəcərilələrin həyatında ən ağrılı dəqiqələr idi. O qaçxaqaqda sənədlərdən, bir də gəlinlik donumdan savayı evimizdən heç nə götürə bilmədim. Orda qırmızı lentləri açılmamış iri qutularda cehizim qaldı... Bizi Yevlağa gətirdilər. Həmin gün ermənilər şəhərə bomba atdılar. Onda başa düşdüm ki, biz doğma yurdumuzdan didərgin olduq... Ruhumuzda yurd yerinin həsrətilə süslənmiş ağrılı-acılı günlər yaşayırdıq. Sonra Bakıya köçdük. Hər kəs həyatını dinc axara salmağın qayğıları ilə uğraşmağa başladı. Mən də Bakıda Kəlbəcər məktəbində qaçqın uşaqlara dərs keçməyə başladım...*

Sakibə Ələsgərova aspiranturada təhsilini başa vurandan sonra filologiya elmləri doktoru, professor Xeyrulla

Məmmədovun elmi rəhbərliyi ilə “Cənubi Azərbaycan satirasının inkişafında Mirzə Əli Möcüz Şəbüstərinin rolu” mövzusunda namizədlik işini müdafiə etdi (2004). Özünün də etiraf etdiyinə görə, onun bir alim kimi formalaşmasında mərhum professorun böyük rolu olmuşdu. Xeyrulla müəllimin ürəyində daşdığı elm məşəlinin alovundan qor alan yetirməsi alimin ümidlərini doğrultdu.

Sakibə Ələsgərova hazırda “1941-1946-cı illər Cənubi Azərbaycan Milli hərəkatının bədii ədəbiyyatda inikası” mövzusunda doktorluq işini tamamlamaq üzrədir. Göründüyü kimi, onun tədqiqat sahəsi dünya xalqları ədəbiyyatı, əsasən də XX əsr Cənubi və Şimali Azərbaycan ədəbiyyatı ilə bağlıdır. Ömrünə tədqiqatları ilə zənginlik gətirən səhifəyə nəzər salanda görüklərindən və öyrəndiklərindən adamın gözü-könlü sevinir. Sakibə Ələsgərovanın dərs proqramları olduğca genişəhatəlidir. O, bakalavr və magistraturada Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi, Nizamişünaslıq, Filologiya elminin tarixi və metodologiyası, Filologiya elminin müasir problemləri, Poetika, Ədəbiyyat nəzəriyyəsi, Şeirin poetikası, Filologiyanın metodoloji məsələləri, Dünya ədəbiyyatı (qədim və orta əsrlər), Poetika tarixi, Türk xalqları ədəbiyyatının vəzn və janr sistemi, Ədəbi-nəzəri fikrin inkişaf mərhələləri, Tarixi poetika və s. fənlərdən mühazirələr aparıb, hazırda onlardan bir nəçsini tədris edir. Sakibə Ələsgərova müxtəlif illərdə ölkəmizdə və beynəlxalq konfranslarda, seminar, simpoziumlarda bir sıra mövzularda məruzələr etmişdir.

S.Ələsgərova “Mirzə Əli Möcüz Şəbüstəri”, “Cənubi Azərbaycan satıra tarixi”, “Türk xalqları ədəbiyyatının vəzn və janr sistemi” adlı elmi monoqrafiyaların, “Poetika”, “N.Gəncəvi irsi”, “Qədim dünya ədəbiyyatı (Şərq-Qərb)”, monoqrafiyası ilə eyni adlı - “Türk xalqları ədəbiyyatının vəzn və janr sistemi” proqramlarının müəllifidir. Respublika və xarici ölkə jurnallarında 100-ə yaxın elmi məqaləsi nəşr olun-

muşdur. Ardıcıl olaraq Beynəlxalq və respublika seminar, simpozium və konfranslarda iştirak edir. Onu da qeyd edək ki, 2013-cü ildə nəşr etdirdiyi “Cənubi Azərbaycan ədəbiyyatının orta məktəbdə tədrisi” adlı əsəri bu gün də məktəblərimizin dərs proqramlarına daxil edilmişdir. O, ADPU-da çalışmaqda yanaşı, Suraxanı rayonunda yerləşən 23 saylı Kəlbəcər tam orta məktəbində Ali kateqoriyalı Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi kimi də fəaliyyət göstərir. Bu qədər elmi-pedaqoji fəaliyyətilə yanaşı Sakibə xanım elmi, kütləvi mətbuatda daim öyrədici, maarifləndirici məqalələrlə çıxışlar edir. Azərbaycan xanımlarına xas olan bir sıra xüsusiyyətlər - ailədə və cəmiyyətdə özünün yüksək mənəvi-əxlaqi keyfiyyətləri - doğmalığı, mədəni davranışı, alıcənablığı kübarlığı... bu maarifçi xanımın qəlbinin aynasında dünyasının gözəlliyini birə-beş artırır...

Xoşbəxtliyin ünvanı və istiqamətləri o qədər zəngindir ki... Sakibə xanımın həyatından öyrənil-bildiklərimdən duymuşam ki, elmi-yaradıcı fəaliyyətilə dünyasını rəvnəqli edən bu xanım xoşbəxtidir. Niyə də olmasın! Ali təhsilli mühəndis olan həyat yoldaşı ilə birgə bir cüt oğul böyüdüb tərbiyə etmiş, cəmiyyətə savadlı, təhsilli, vətəninə, yurdunu sevən vətəndaşlar yetişdirmişdi. Bu qədər yükə çiyin vermək, məhsuldar ömrün hər dəqiqəsindən tutiya dəyərində istifadə etmək dağlar qızının zəhmətlərə qatlaşdığının ümdə göstəricisidir. İndi siz deyin, mən Sakibə Ələsgərovanın gözəllik dünyasına biganə ola bilərdimmi?

...Və yazını tamamladığım anlarda düşüncəmi ənənəvi bir maraq sardı: Görəsən, son illər Sakibə xanımın elmi-publisistik yaradıcılığı bu zəhmətkeş alimə nə kimi uğurlar qazandırıb? Özü bunları dilinə gətirməsə də Sakibə müəllimin elmi-pedaqoji fəaliyyətinə dövlətimiz tərəfindən verilən dəyərləri mətbuatda izlədiyimdən, indi onları xatırlamağa çalışdım. 2017-ci ilin əvvəlində təhsilin inkişafındakı xidmətlərinə, gənc nəslin təlim-tərbiyəsi sahəsində yüksək nailiyyətlər əldə etdiyinə

gərə və 5 Oktyabr - Beynəlxalq Müəllimlər Günü münasibətilə Təhsil Nazirliyi tərəfindən Fəxri fərmanla təltif olunub. Elmi fəaliyyəti nəzərə alınaraq, xüsusən “Türk xalqları ədəbiyyatının vəzn və janr sistemi” kitabının nəşrinə görə “İlin alimi” seçilib. Azərbaycan Kütləvi İnformasiya Vasitələri İşçiləri Həmkarlar İttifaqı tərəfindən keçirilmiş rəy sorğusuna görə, ziyalı olaraq Heydər Əliyev ideyalarının həyata keçirilməsi uğrunda fəaliyyəti, Vətənə və xalqa layiqli xidmətlərinə və publisistik fəaliyyətinə görə Ali Media mükafatına layiq görülüb. Dosent elmi adı da Sakibə xanıma 2017-ci ildə nəşib olub. Nəhayət, həmin ildə Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Əməkdar müəllim fəxri adına layiq görüldü. 2018-ci ildə isə Azərbaycanda, Türkiyədə, Birleşmiş Ərəb Əmirliyində, Kıprda keçirilən Beynəlxalq simpoziumlarda fəal iştirakına görə Beynəlxalq Sertifikatlarla təltif olunmuşdur. Yaxın günlərdə isə “Müəllim-tələbə-şagird münasibətlərində effektiv nəticələr” mövzusunda təşkil olunmuş elmi seminarda etdiyi məruzəsinə görə GİRN AMERİKAN Universiteti və Sorbonna Universitetinin professoru, doktor Şermin Küləhoğlu tərəfindən Sertifikata layiq görülmüşdür.

...Bütün zamanlarda dünyanı rəvnəqləndirən qadınlar olub. Sabah da onu öz sevgisi, şəfqətilə gözəlləşdirən Sakibə Ələsgərova kimi maarifçi xanımların olacağına inamım böyükdür.

Şəfəq NASİR,
“Respublika”.